

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2005/35/EK

(2005. gada 7. septembris)

par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

efektīvu vides aizsardzību, ir vajadzīgas efektīvas, preventīvas un samērīgas sankcijas.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 80. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Kopienas jūrniecības drošības politikas mērķis ir sasniegt augsta līmeņa drošību un vides aizsardzību, un tās pamatā ir izpratne par to, ka visas puses, kas iesaistītas preču pārvadājumos pa jūru, ir atbildīgas par to, lai Kopienas ūdeņos izmantotie kuģi atbilstu spēkā esošajiem noteikumiem un standartiem.

(2) Materiālie standarti piesārņojošu vielu noplūdēm no kuģiem visās dalībvalstīs ir balstīti uz *Marpol 73/78* Konvenciju; tomēr šos noteikumus ikdienā neievēro ļoti liels skaits kuģu, kas kuģo Kopienas ūdeņos, un netiek veikti nekādi pasākumi stāvokļa labošanai.

(3) *Marpol 73/78* īstenošana parāda nesakritības starp dalībvalstīm, un tādēļ ir nepieciešams Kopienas līmenī saskaņot *Marpol 73/78* īstenošanu; būtiskas atšķirības saskatāmas jo īpaši dalībvalstu praksē attiecībā uz sankciju piemērošanu par piesārņojošu vielu noplūdi no kuģiem.

(4) Preventīvi pasākumi ir Kopienas jūrniecības drošības politikas sastāvdaļa, nodrošinot saikni starp katras ar piesārņojošu vielu pārvadāšanu pa jūru saistītās puses atbildību un sankciju piemērošanu; tādēļ, lai panāktu

(5) Šajā nolūkā ir būtiski tuvināt, izmantojot atbilstošus juridiskus instrumentus, spēkā esošās tiesību normas, jo īpaši attiecībā uz precīzām attiecīgo pārkāpumu definīcijām, izņēmuma gadījumiem, minimuma noteikumiem par sankcijām, atbildību un jurisdikciju.

(6) Šo direktīvu papildina sīki izstrādāti noteikumi par noziedzīgiem nodarījumiem un sankcijām, kā arī citi noteikumi, kas paredzēti Padomes 2005. gada 12. jūlija Pamatlēmumā 2005/667/TI par krimināltiesiskās sistēmas stiprināšanu, lai īstenotu tiesību aktus pret kuģu radīto piesārņojumu ⁽³⁾.

(7) Ne starptautiskais režīms, kas paredz civiltiesisko atbildību un kompensāciju par naftas piesārņojumu, nedz arī starptautiskais režīms attiecībā uz citu bīstamu vai kaitīgu vielu piesārņojumu nenodrošina pietiekamu preventīvu iedarbību, lai atturētu bīstamu kravu pārvadāšanā iesaistītās puses no standartiem neatbilstošas prakses; nepieciešamo preventīvo iedarbību var panākt, vienīgi ieviešot sankcijas, kuras piemēro jebkurai personai, kas izraisa jūras piesārņošanu vai iesaistās tajā; sankcijas būtu jāpiemēro ne tikai kuģu īpašniekiem vai kuģa kapteinim, bet arī kravas īpašniekam, klasificēšanas sabiedrībai vai jebkurai citai iesaistītai personai.

(8) Kuģu radīta piesārņojošu vielu noplūde būtu jāuzskata par pārkāpumu, ja tas izdarīts ar nodomu, aiz neuzmanības vai rupjas nolaidības. Šos pārkāpumus uzskata par noziedzīgiem nodarījumiem saskaņā ar Pamatlēmumu 2005/667/TI, ar ko papildina šo direktīvu, un minētajā pamatlēmumā noteiktajos apstākļos.

(9) Sankcijas par piesārņojošu vielu noplūdi no kuģiem nav saistītas ar iesaistīto pušu civiltiesisko atbildību, un tādējādi uz tām neattiecas nekādi noteikumi par civiltiesiskās atbildības ierobežojumiem vai pārņemšanu, kā arī tās neierobežo pietiekamu kompensāciju piesārņojuma gadījumā cietušajiem.

⁽¹⁾ OV C 220, 16.9.2003., 72. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2004. gada 13. janvāra Atzinums (OV C 92 E, 16.4.2004., 77. lpp.), Padomes 2004. gada 7. oktobra Kopējā nostāja (OV C 25 E, 1.2.2005., 29. lpp.), Eiropas Parlamenta 2005. gada 23. februāra Nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2005. gada 12. jūlija Lēmums.

⁽³⁾ Skat. šā OV 164 lpp.

(10) Ir nepieciešama turpmāka efektīva sadarbība starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu to, ka piesārņojošu vielu noplūde no kuģiem tiek pamanīta laikus un ka pārkāpēji tiek identificēti. Šī iemesla dēļ Eiropas Jūras drošības aģentūrai, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 27. jūnija Regulu (EK) Nr. 1406/2002 ⁽¹⁾ ir vadošā loma darbā ar dalībvalstīm, lai attīstītu tehniskos risinājumus un sniegtu tehnisko palīdzību saistībā ar šīs direktīvas īstenošanu, kā arī attiecībā uz atbalsta sniegšanu Komisijai visu tai uzticēto uzdevumu izpildē, lai nodrošinātu efektīvu šīs direktīvas īstenošanu.

(11) Lai uzlabotu jūras piesārņojuma novēršanu un apkarošanu, būtu jārada saskaņotība starp piemērošanas iestādēm, tādām kā dalībvalstu krasta apsardzes dienesti. Šajā sakarā Komisijai būtu jāveic priekšizpēte par Eiropas krasta apsardzi, pievēršoties piesārņojuma novēršanai un reaģēšanai uz to un skaidri norādot izmaksas un ieguvumus. Pēc šīs priekšizpētes vajadzības gadījumā sagatavo priekšlikumu par Eiropas krasta apsardzi.

(12) Ja ir skaidrs un objektīvs pierādījums, ka ir notikusi noplūde, kas izraisījusi lielu postījumu vai liela postījuma draudus, dalībvalstīm būtu jāiesniedz šī lieta savām kompetentajām iestādēm, lai tiktu sāktas procedūras saskaņā ar 220. pantu ANO 1982. gada Konvencijā par jūras tiesībām.

(13) Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvas 2000/59/EK par ostas iekārtām, kas paredzētas kuģu atkritumu un kravu atlieku uzņemšanai ⁽²⁾, un šīs direktīvas piemērošana ir galvenais instruments pasākumu kompleksā kuģu radītā piesārņojuma novēršanai.

(14) Šīs direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽³⁾.

(15) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus - proti, kuģu izraisīta piesārņojuma starptautisko standartu iekļaušanu Kopienas tiesību aktos un sankciju ieviešanu, ietverot gan krimināltiesiskas, gan administratīvas sankcijas, par minēto noteikumu pārkāpšanu, lai sasniegtu augsta līmeņa drošību un vides aizsardzību jūras pārvaldījumu jomā - nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un ka tāpēc šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas

līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai.

(16) Šī direktīva pilnībā ievēro Eiropas Savienības Pamattiesību hartu; visām personām, ko tur aizdomās par pārkāpuma izdarīšanu, ir jāgarantē taisnīga un objektīva uzklaušanās, un sankcijām jābūt samērīgām,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Mērķis

1. Šīs direktīvas mērķis ir kuģu radītā piesārņojuma starptautiskos standartus iekļaut Kopienas tiesībās un nodrošināt to, ka personām, kas ir atbildīgas par noplūdēm, piemēro atbilstīgas sankcijas saskaņā ar 8. pantu, lai uzlabotu kuģošanas drošību un sekmētu jūras vides aizsardzību no kuģu radītā piesārņojuma.

2. Šī direktīva neliedz dalībvalstīm noteikt stingrākus pasākumus pret kuģu radīto piesārņojumu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

1. "Marpol 73/78" ir Starptautiskā konvencija par kuģu radītā piesārņojuma novēršanu (1973.) un tās 1978. gada protokols to jaunākajā redakcijā.

2. "Piesārņojošas vielas" ir vielas, kas minētas Marpol 73/78 I pielikumā (nafta) un II pielikumā (neiepakotas kaitīgas šķidrās vielas).

3. "Noplūde" ir jebkādā veidā no kuģa izdarīta izvadišana jūrā, kā minēts Marpol 73/78 2. pantā.

4. "Kuģis" ir jebkura veida jūras kuģis, kas darbojas jūras vidē, neatkarīgi no tā karoga, tostarp kuģi ar zemūdens spārniem, kuģi uz gaisa spilveniem, zemūdens kuģi un peldošie kuģi.

⁽¹⁾ OV L 208, 5.8.2002., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 724/2004 (OV L 129, 29.4.2004., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 332, 28.12.2000., 81. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2002/84/EK (OV L 324, 29.11.2002., 53. lpp.).

⁽³⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

3. pants

Piemērošanas joma

1. Šo direktīvu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām piemēro attiecībā uz piesārņojošu vielu noplūdi:

- a) dalībvalstu iekšējos ūdeņos, tostarp ostās, ciktāl ir piemērojams *Marpol* režīms;
- b) dalībvalstu teritoriālajos ūdeņos;
- c) starptautiskai kuģošanai izmantotajos jūras šaurumos, ievērojot tranzīta režīmu, kā noteikts III. daļas 2. iedaļā 1982. gada ANO Konvencijā par jūras tiesībām, tiktāl, ciktāl šādi jūras šaurumi ir kādas dalībvalsts jurisdikcijā;
- d) kādas dalībvalsts ekskluzīvā ekonomiskajā zonā vai līdzvērtīgā zonā, kas izveidota saskaņā ar starptautiskajām tiesībām; un
- e) atklātā jūrā.

2. Šo direktīvu piemēro piesārņojošu vielu noplūdei no visiem kuģiem neatkarīgi no to kara, izņemot visus kara kuģus, jūras kara palīgu kuģus vai citus kuģus, kas pieder kādai valstij vai ko kāda valsts attiecīgajā laikā ekspluatē un izmanto tikai nekomerciālos valsts nolūkos.

4. pants

Pārkāpumi

Dalībvalstis nodrošina to, ka piesārņojošo vielu noplūdi no kuģiem visās 3. panta 1. punktā minētajās teritorijās uzskata par pārkāpumu, ja tas izdarīts ar nodomu, aiz neuzmanības vai rupjas nolaidības. Šos pārkāpumus uzskata par noziedzīgiem nodarījumiem saskaņā ar Pamatlēmumu 2005/667/TI, ar ko papildina šo direktīvu, un minētajā pamatlēmumā noteiktajos apstākļos.

5. punkts

Izņēmumi

1. Piesārņojošu vielu noplūdi jebkurā no 3. panta 1. punktā minētajām teritorijām neuzskata par pārkāpumu, ja tā atbilst nosacījumiem, kas noteikti *Marpol* 73/78 I pielikuma 9., 10., 11.a) vai 11.c) noteikumā vai II pielikuma 5., 6.a) vai 6.c) noteikumā.

2. Piesārņojošu vielu noplūdi 3. panta 1. punkta c), d) un e) apakšpunktos minētajās teritorijās neuzskata par pārkāpumu, par kuru atbildīgs īpašnieks, kapteinis vai apkalpe, kas rīkojas pēc kapteiņa pavēles, ja tā atbilst nosacījumiem, kas noteikti *Marpol* 73/78 I pielikuma 11.b) noteikumā un II pielikuma 6.b) noteikumā.

6. pants

Īstenošanas pasākumi attiecībā uz kuģiem dalībvalstu ostās

1. Ja neatbilstība standartiem vai kāda informācija rada aizdomas, ka kuģis, kas labprātīgi atrodas kādas dalībvalsts ostā vai ārzonas terminālā, ir iesaistījies vai iesaistās piesārņojošu vielu noplūdē jebkurā no 3. panta 1. punktā minētajām teritorijām, attiecīgā dalībvalsts nodrošina atbilstīgas pārbaudes veikšanu saskaņā ar tās tiesību aktiem, ņemot vērā attiecīgas Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (IMO) pamatnostādnes.

2. Tiktāl, ciktāl 1. punktā minētā pārbaude atklāj faktus, kas varētu norādīt uz pārkāpumu 4. panta nozīmē, par to informē attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes un karaļa valsts iestādes.

7. pants

Piekrastes valstu īstenošanas pasākumi attiecībā uz tranzītkuģiem

1. Ja piesārņojošu vielu iespējama noplūde notiek teritorijā, kas minēta 3. panta 1. punkta b), c), d) un e) apakšpunktā, un ja kuģis, kuru tur aizdomās par šo noplūdi, nepiestāj dalībvalsts ostā, kurai ir informācija par iespējamo noplūdi, piemēro šādus noteikumus:

a) ja nākamā osta, kurā kuģis piestāj, ir kādā citā dalībvalstī, attiecīgās dalībvalstis, cieši sadarbojoties, veic pārbaudes, kas minētas 6. panta 1. punktā, un lemj par atbilstīgiem pasākumiem attiecībā uz šādu noplūdi;

b) ja nākamā osta, kurā kuģis piestāj, ir tādas valsts osta, kas nav Kopienas dalībvalsts, dalībvalstij jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka nākamā osta, kurā kuģis piestāj, ir informēta par iespējamo noplūdi, un tai jālūdz nākamās ostas valsts veikt atbilstīgus pasākumus attiecībā uz šādu noplūdi.

2. Ja ir skaidrs un objektīvs pierādījums, ka kuģis, kas kuģo 3. panta 1. punkta b) vai d) apakšpunktā minētajā teritorijā, ir izdarījis pārkāpumu 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētajā teritorijā, un veicis noplūdi, kas izraisījuši lielu postījumu vai liela postījuma draudus attiecīgās dalībvalsts piekrastei vai saistītam interešu objektam, vai jebkuriem 3. panta 1. punkta b) vai d) apakšpunktā minētajiem resursiem, tad atbilstīgi ANO 1982. gada Konvencijas par jūras tiesībām XII daļas 7. iedaļai un ar nosacījumu, ka pierādījumi to apstiprina, valsts iesniedz šo lietu savai kompetentajai iestādei, lai atbilstīgi attiecīgās valsts tiesību aktiem tiktu uzsāktas juridiskās procedūras, tostarp kuģa aizturēšana.

3. Visos gadījumos informē karoga valsts iestādes.

8. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka par pārkāpumiem 4. panta nozīmē piemēro efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas, kas var ietvert krimināltiesiskas vai administratīvas sankcijas.

2. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka 1. punktā minētās sankcijas piemēro jebkurai personai, kas ir atzīta par atbildīgu par pārkāpumu 4. panta nozīmē.

9. pants

Atbilstība starptautiskajām tiesībām

Dalībvalstis piemēro šo direktīvu bez jebkādas formālas vai faktiskas ārzemju kuģu diskriminācijas un saskaņā ar attiecīgajiem starptautisko tiesību aktiem, tostarp ar ANO 1982. gada Konvencijas par jūras tiesībām XII daļas 7. iedaļu, un tās nekavējoties informē kuģa karoga valsti un jebkuru citu iesaistītu valsti par pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo direktīvu.

10. pants

Papildu pasākumi

1. Piemērojot šo direktīvu, dalībvalstis un Komisija sadarbojas, attiecīgos gadījumos, ciešā saziņā ar Eiropas Jūras drošības aģentūru un ņemot vērā rīcības programmu, kas paredzēta nejauša vai apzināta jūras piesārņojuma gadījumā un izveidota ar Lēmumu Nr. 2850/2000/EK⁽¹⁾, un, attiecīgos gadījumos, Direktīvas 2000/59/EK īstenošanu, lai:

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 2850/2000/EK (2000. gada 20. decembris), ar ko izveido Kopienas sadarbības sistēmu nejaušas vai apzinātas jūras piesārņošanas jomā (OV L 332, 28.12.2000., 1. lpp.). Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu Nr. 787/2004/EK (OV L 138, 30.4.2004., 12. lpp.).

a) izstrādātu informācijas sistēmas, kas nepieciešamas šīs direktīvas efektīvai īstenošanai;

b) izveidotu kopīgu praksi un pamatnostādnes, pamatojoties uz jau esošu starptautiska mēroga praksi un pamatnostādņēm, jo īpaši attiecībā uz:

— to kuģu uzraudzību un ātru identifikāciju, kuri noplūdinā piesārņojošas vielas, pārkāpjot šo direktīvu, tostarp vajadzības gadījumā attiecībā uz uzraudzības ierīcēm uz kuģa;

— uzticamām metodēm, kā noteikt kāda konkrēta kuģa piesārņojošas vielas jūrā; un

— šīs direktīvas efektīvu īstenošanu.

2. Eiropas Jūras drošības aģentūra saskaņā ar tās uzdevumiem, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 1406/2002:

a) strādā ar dalībvalstīm, lai attīstītu tehniskos risinājumus un sniegtu tehnisko palīdzību saistībā ar šīs direktīvas īstenošanu tādos pasākumos, kā noplūžu atklāšana, izmantojot satelītnovērošanu un uzraudzību;

b) palīdz Komisijai šīs direktīvas īstenošanā, ja nepieciešams, arī apmeklējot dalībvalstis saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1406/2002 3. pantu.

11. pants

Priekšizpēte

Komisija līdz 2006. gada beigām iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšizpētes materiālus par Eiropas krasta apsardzi, pievēršoties piesārņojuma novēršanai un reaģēšanai uz to un skaidri norādot izmaksas un ieguvumus.

12. pants

Ziņošana

Ik pēc trim gadiem dalībvalstis iesniedz Komisijai ziņojumu par to, kā kompetentās iestādes piemēro šo direktīvu. Pamatojoties uz šiem ziņojumiem, Komisija iesniedz Kopienas ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Šajā ziņojumā Komisija, *inter alia*, izvērtē to, cik tāl būtu vēlams pārskatīt vai paplašināt šīs direktīvas piemērošanas jomu. Tajā arī apraksta attiecīgās judikatūras attīstību dalībvalstīs un izskata iespēju izveidot publisku datu bāzi, kurā apkopota šāda judikatūra.

13. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz Kuģošanas drošības un kuģu radītā piesārņojuma novēršanas komiteja (COSS), kas izveidota ar 3. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 5. novembra Regulā (EK) Nr. 2099/2002 ⁽¹⁾.

2. Ja ir atsauce uz šo pantu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5. un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā paredzētais termiņš ir viens mēnesis.

14. pants

Informācijas sniegšana

Par jebkādiem ierosinātiem pasākumiem vai citām svarīgām darbībām attiecībā uz jūras piesārņošanas novēršanu Komisija regulāri informē Komiteju, kas izveidota ar Lēmuma Nr. 2850/2000/EK 4. pantu.

15. pants

Grozījumu procedūra

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2099/2002 5. pantu un pēc šīs direktīvas 13. pantā minētās procedūras COSS var šīs direktīvas piemērošanas jomu neattiecināt uz *Marpol* 73/78 grozījumiem.

16. pants

Īstenošana

Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai līdz 2007. gada 1. martam, un tās par to nekavējoties informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem šos aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces.

17. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

18. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2005. gada 7. septembrī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

J. BORRELL FONTELLES

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

C. CLARKE

⁽¹⁾ OV L 324, 29.11.2002., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 415/2004 (OV L 68, 6.3.2004., 10. lpp.).

PIELIKUMS

Atsauces nolūkos veidots Marpol 73/78 pārskats par noplūdes noteikumiem attiecībā uz naftas un kaitīgu šķidru vielu noplūdi, kā minēts 2. panta 2. punktā

I daļa: Nafta (Marpol 73/78, I pielikums)

Piemērojot Marpol 73/78 I pielikumu, "nafta" ir jebkura veida nafta, tostarp jēlnafta, mazuts, nosēdumi, naftas pārstrādes produkti un rafinēti produkti (izņemot petroķīmiskus produktus, uz kuriem attiecas Marpol 73/78 II pielikuma noteikumi), un "naftas maisījums" ir maisījums, kura sastāvā ir nafta.

Izvilkums no attiecīgajiem Marpol 73/78 I pielikuma noteikumiem:

9. noteikums: Naftas izvadīšanas kontrole

1. Saskaņā ar šī pielikuma 10. un 11. noteikumu un šī noteikuma 2. punktu jebkāda naftas vai naftas maisījuma izvadīšana jūrā no kuģiem, uz kuriem attiecas šis pielikums, ir aizliegta, izņemot gadījumus, ja tiek ievēroti visi šie nosacījumi:

a) naftas tankkuģim, izņemot šā punkta b) apakšpunktā noteiktos gadījumus:

i) tankkuģis neatrodas īpašā teritorijā;

ii) tankkuģis ir vismaz 50 jūras jūdžu attālumā no tuvākās sauszemes;

iii) tankkuģis atrodas ceļā;

iv) tūlītēja naftas izplūdes koncentrācija nepārsniedz 30 litrus uz vienu jūras jūdzi;

v) kopējais jūrā izvadītais naftas daudzums nepārsniedz pastāvošajiem tankkuģiem 1/15 000 no kopējā konkrētās kravas daudzuma, kuras sastāvā bija nogulsnes, un jauniem tankkuģiem 1/30 000 no kopējā konkrētās kravas daudzuma, kuras sastāvā bija nogulsnes; un

vi) tankkuģiem darbojas naftas izplūdes uzraudzības un kontroles sistēma un noplūdes tanka ierīce, kā paredzēts šā pielikuma 15. noteikumā;

b) no tāda kuģa ar bruto tilpību 400 un vairāk, kas nav naftas tankkuģis, un no mašīntelpu nosēdtilpnēm, izņemot naftas tankkuģa kravas sūkņu telpas nosēdtilpnes, ja nav naftas kravas nogulšņu piejaukuma:

i) kuģis neatrodas īpašā teritorijā;

ii) kuģis atrodas ceļā;

iii) neatšķaidītais naftas daudzums notekūdenī nav lielāks par 15 daļām pret miljonu; un

iv) kuģim darbojas (uzraudzības, kontroles un filtrācijas) iekārtas, kā noteikts šā pielikuma 16. noteikumā.

2. Ja kuģim, kas nav naftas tankkuģis, bruto tilpība ir mazāka nekā 400 tonnu, tam atrodoties ārpus īpašās teritorijas, (karoga valsts) iestāde nodrošina to, ka tajā ir uzstādītas, ciktāl tas ir lietderīgi un saprātīgi, ierīces, kas nodrošina naftas nogulšņu uzglabāšanu uz klāja un to izvadīšanu uzkrāšanas iekārtās vai jūrā saskaņā ar šā noteikuma 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajām prasībām.

3. [...]

4. Šā noteikuma 1. punkts neattiecas uz tīru vai izolētu balastu vai nepārstrādātiem naftas maisījumiem, kuros neatšķaidīts naftas daudzums nepārsniedz 15 daļas uz miljonu, un kas nenāk no kravas sūkņa telpas nosēdtilpnēm un kam nav naftas kravas nogulšņu piejaukuma.

5. Jūrā ieplūdinātās vielas nesatur ķīmikālijas vai citas vielas tādā daudzumā vai koncentrācijā, kas ir bīstami jūras videi, vai ķīmikālijas vai citas vielas, kas pievienotas, lai apietu šajā noteikumā izklāstītos izvadīšanas nosacījumus.

6. Naftas nogulsnes, ko nevar izplūdināt saskaņā ar šā noteikuma 1), 2) un 4) punktu, patur uz kuģa vai izvada uzkrāšanas iekārtās.

7. [...]

10. noteikums: Metodes naftas piesārņojuma novēršanai no kuģiem, tiem darbojoties īpašās teritorijās

1. Šajā pielikumā īpašās teritorijas ir Vidusjūras reģions, Baltijas jūras reģions, Melnās jūras reģions, Sarkanās jūras reģions, "Jūras līča reģions", Adenas reģiona līcis, Antarktikas reģions un Ziemeļrietumeiropas ūdeņi, (tālāk definēti un raksturoti).
2. Saskaņā ar šā pielikuma 11. noteikumu:
 - a) Jebkāda naftas vai naftas maisījumu izplūdināšana jūrā no naftas tankkuģiem un jebkādiem kuģiem, kas nav naftas tankkuģi ar bruto tilpību 400 un vairāk tonnu, ir aizliegta, atrodoties īpašā teritorijā. [...]
 - b) [...] Jebkāda naftas vai naftas maisījumu izplūdināšana jūrā no tādiem kuģiem ar bruto tilpību mazāk par 400 tonnām, kas nav naftas tankkuģi, ir aizliegta, atrodoties īpašā teritorijā, izņemot, ja neatšķaidītas naftas daudzums notekūdenī nepārsniedz 15 daļas uz miljonu.
3. a) Šā noteikuma 2) punkts neattiecas uz tīra un izolēta balasta izplūdi;
- b) Šā noteikuma 2) punkta a) apakšpunkts neattiecas uz attīrīta nosēdtilpnes ūdens izplūdi no mašīntelpām, ja ir ievēroti visi šie nosacījumi:
 - i) nosēdtilpnes ūdens nenāk no kravas sūkņu telpas nosēdtilpnēm;
 - ii) nosēdtilpnes ūdenim nav naftas kravas nogulšņu piejaukuma;
 - iii) kuģis atrodas ceļā;
 - iv) neatšķaidītas naftas daudzums notekūdenī nepārsniedz 15 daļas uz miljonu;
 - v) kuģī darbojas naftas filtrēšanas iekārtas, kas atbilst šā pielikuma 16. noteikuma 5) punkta prasībām; un
 - vi) filtrācijas sistēma ir aprīkota ar aizvaru, kas nodrošina to, ka izvadīšana tiek automātiski apturēta, kad naftas daudzums notekūdenī pārsniedz 15 daļas uz miljonu.
4. a) Jūrā izpludinātais šķidrums nesatur ķīmikālijas vai citas vielas tādā daudzumā vai koncentrācijā, kas apdraud jūras vidi, vai ķīmikālijas vai citas vielas, kas pievienotas, lai apietu šajā noteikumā izklāstītos izplūdes nosacījumus;
- b) Naftas nogulsnes, ko nevar izvadīt saskaņā ar šā noteikuma 2) un 3) punktu, patur uz kuģa vai izvada uzkrāšanas iekārtās.
5. Nekas šajā noteikumā neaizliedz braucošam kuģim, kam īpašā teritorija ir tikai daļa no maršruta, veikt izvadīšanu ārpus īpašās teritorijas saskaņā ar šā pielikuma 9. noteikumu.
6. [...]
7. [...]
8. [...]

11. noteikums: Izņēmumi

Šā pielikuma 9. un 10. noteikums neattiecas uz:

- a) naftas vai naftas maisījuma izvadīšanu jūrā kuģa drošības dēļ vai lai glābtu kādam dzīvību jūrā; vai
- b) naftas vai naftas maisījuma izvadīšanu jūrā kuģa vai tā iekārtu bojājuma dēļ:
 - i) ja pēc tam, kad radies bojājums vai pamanīta noplūde, veikti visi loģiskie piesardzības pasākumi, lai novērstu vai mazinātu noplūdi; un
 - ii) izņemot gadījumus, ja īpašnieks vai kapteinis rīkojies vai nu ar nolūku radīt bojājumu, vai rīkojies nolaidīgi, apzinoties, ka bojājums visticamāk radīsies; vai

- c) jūrā izplūdina (karoga valsts) iestādes apstiprinātas vielas, kas satur naftu, ja to veic, lai apkarotu īpašus piesārņojuma gadījumus nolūkā mazināt piesārņojuma radīto kaitējumu līdz minimumam. Jebkādu šādu izvadīšanu apstiprina tā valdība, kuras jurisdikcijā paredzēts veikt izvadīšanu.

II daļa: Kaitīgas šķidras vielas (*Marpol 73/78* II pielikums)

Izsvilkums no attiecīgiem *Marpol 73/78* II pielikuma noteikumiem:

3. noteikums: Kaitīgu šķidru vielu kategorizācija un uzskaitē

1. Šajā pielikumā kaitīgas šķidras vielas ir iedalītas šādās četrās kategorijās:

- a) A kategorija: Kaitīgas šķidras vielas, kas, ja tiktu izvadītas jūrā, veicot tvertnes tīrīšanu vai balasta izkraušanu, nopietni apdraudētu vai nu jūras resursus vai cilvēku veselību, vai radītu nopietnu kaitējumu atpūtas iespējām pie jūras vai citādi likumīgai jūras izmantošanai, un tālab attaisno stingru piesārņojuma novēršanas pasākumu piemērošanu;
- b) B kategorija: Kaitīgas šķidras vielas, kas, ja tiktu izvadītas jūrā, veicot tvertnes tīrīšanu vai balasta izkraušanu, apdraudētu vai nu jūras resursus vai cilvēku veselību, vai radītu kaitējumu atpūtas iespējām pie jūras vai citādi likumīgai jūras izmantošanai, un tālab attaisno īpašu piesārņojuma novēršanas pasākumu piemērošanu;
- c) C kategorija: Kaitīgas šķidras vielas, kas, ja tiktu izvadītas jūrā, veicot tvertnes tīrīšanu vai balasta izkraušanu, radītu nelielus draudus vai nu jūras resursiem vai cilvēka veselībai, vai radītu nelielu kaitējumu atpūtas iespējām pie jūras vai citādi likumīgai jūras izmantošanai, un tālab prasa īpašu rīcību;
- d) D kategorija: Kaitīgas šķidras vielas, kas, ja tiktu izvadītas jūrā, veicot tvertnes tīrīšanu vai balasta izkraušanu, manāmi apdraudētu vai nu jūras resursus vai cilvēku veselību, vai radītu minimālu kaitējumu atpūtas iespējām pie jūras vai citādi likumīgai jūras izmantošanai, un tālab prasa zināmu uzmanību darbības apstākļos.

2. [...]

3. [...]

4. [...]

(Papildu pamatnostādnes vielu kategorizēšanā, tostarp kategorizēto vielu saraksts, ir dots 3. noteikuma 2) — 4) punktā un 4. noteikumā, kā arī *Marpol 73/78* II pielikuma papildinājumos)

5. noteikums: Kaitīgu šķidru vielu izvadīšana

A, B un C kategorijas vielas ārpus īpašajām teritorijām un D kategorijas vielas visās teritorijās

Ievērojot šā pielikuma 6. noteikumu [...]

1. Izvadīt jūrā ir aizliegts šā pielikuma 3. noteikuma 1) punkta a) apakšpunktā definētās A kategorijas vielas vai vielas, kas pagaidām par tādām atzītas, vai balasta ūdeni, tvertnes mazgāšanas ūdeni vai citas nogulsnes vai maisījumus, kas tās satur. Ja jāmazgā tilpnes, kur atradušās tādas vielas vai to maisījumi, nogulsnes, kas rodas mazgājot, izvada uzkrāšanas iekārtā, līdz vielas koncentrācija šīs iekārtas notekūdenī ir 0,1 % svara vai mazāk, un kamēr tvertne ir tukša, izņemot dzelteno vai balto fosforu, kam pārpalikuma koncentrācija ir 0,01 % svara. Ūdeni, ko vēlāk iepilda tvertnē, var izvadīt jūrā, ja ievēroti visi šie nosacījumi:

- a) kuģis brauc ar vismaz 7 mezglu ātrumu, ja kuģis ir pašgājējs, vai vismaz ar 4 mezglu ātrumu, ja kuģis nav pašgājējs;
- b) izplūdināšana notiek zem ūdens līnijas, ņemot vērā to, vai tuvumā nav jūras ūdens ieplūdes vietas; un
- c) izplūdināšana notiek vismaz 12 jūras jūdžu attālumā no tuvākās sauszemes vismaz 25 metru dziļumā.

2. Izvadīt jūrā ir aizliegts šā pielikuma 3. noteikuma 1) punkta b) apakšpunktā definētās B kategorijas vielas, vai vielas, kas pagaidām par tādām atzītas, vai balasta ūdeni, tvertņu mazgāšanas ūdeni, vai citas nogulsnes vai maisījumus, kas satur šādas vielas, izņemot gadījumus, ja ievēroti visi šie nosacījumi:
- a) kuģis brauc ar vismaz 7 mezglu ātrumu, ja kuģis ir pašgājējs, vai vismaz ar 4 mezglu ātrumu, ja kuģis nav pašgājējs;
 - b) izvadīšanas procedūras un dokumentāciju apstiprina (karoga valsts) iestāde. Tādas procedūras un dokumentācija pamatojas uz (IMO) izstrādātiem standartiem, un nodrošina to, lai notekūdeņu izvadīšanas koncentrācija un apjoms būtu tāds, ka vielas koncentrācija kuģa ķīļūdenī nepārsniedz 1 daļu pret miljonu;
 - c) maksimāli pieļaujamais no katras tilpnes un ar to saistītās cauruļsistēmas izplūdināmās kravas daudzums nepārsniedz maksimālo daudzumu, kas pieļauts saskaņā ar šā punkta b) apakšpunktā minētajām procedūrām, kurš nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt 1 m³ jeb 1/3,000 no tilpnes ietilpības kubikmetros;
 - d) izplūdināšana notiek zem ūdens līnijas, ņemot vērā to, vai tuvumā nav jūras ūdens ņemšanas vietas; un
 - e) izplūdināšana notiek vismaz 12 jūras jūdžu attālumā no tuvākās sauszemes, un vietā, kur ūdens ir vismaz 25 metru dziļš.
3. Izplūdināt jūrā ir aizliegts šā pielikuma 3. noteikuma 1) punkta c) apakšpunktā definētās C kategorijas vielas vai vielas, kas pagaidām atzītas par tādām, vai arī balasta ūdeni, tilpņu mazgāšanas ūdeni vai citas nogulsnes vai tādu vielu maisījumus, kas tās satur, izņemot gadījumus, ja ievēroti visi šie nosacījumi:
- a) kuģis ir ceļā vismaz ar 7 mezglu ātrumu, ja kuģis ir pašgājējs, vai vismaz ar 4 mezglu ātrumu, ja kuģis nav pašgājējs;
 - b) izplūdināšanas procedūras un dokumentāciju apstiprina [karoga valsts] iestāde. Tādas procedūras un dokumentācija pamatojas uz (IMO) izstrādātiem standartiem, un nodrošina to, lai notekūdens izplūdināšanas koncentrācija un ātrums būtu tāds, ka vielas koncentrācija kuģa ķīļūdenī nepārsniedz 10 daļas uz miljonu;
 - c) maksimāli pieļaujamais no katras tilpnes un ar to saistītās cauruļsistēmas izplūdināmās kravas daudzums nepārsniedz maksimālo daudzumu, kas pieļauts saskaņā ar šā punkta b) apakšpunktā minētajām procedūrām, kurš nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt 3 m³ jeb 1/1,000 no tilpnes ietilpības kubikmetros;
 - d) izplūdināšana notiek zem ūdens līnijas, ņemot vērā to, vai tuvumā nav jūras ūdens ņemšanas vietas; un
 - e) izplūdināšana notiek vismaz 12 jūras jūdžu attālumā no tuvākās sauszemes, un vietā, kur ūdens ir vismaz 25 metru dziļš.
4. Ir aizliegts izplūdināt jūrā šā pielikuma 3. noteikuma 1) punkta d) apakšpunktā definētās D kategorijas vielas vai vielas, kas pagaidām atzītas par tādām, vai arī balasta ūdeni, tilpņu mazgāšanas ūdeni vai citas nogulsnes vai tādu vielu maisījumus, kas tās satur, izņemot gadījumus, ja ievēroti visi šie nosacījumi:
- a) kuģis brauc vismaz ar 7 mezglu ātrumu, ja kuģis ir pašgājējs, vai vismaz ar 4 mezglu ātrumu, ja kuģis nav pašgājējs;
 - b) tādu maisījumu koncentrācija nepārsniedz vienu daļu vielas desmit daļās ūdens; un
 - c) izplūdināšana notiek vismaz 12 jūras jūdžu attālumā no tuvākās sauszemes.
5. Lai no tilpnes iztīrītu kravas nogulsnes, var izmantot (karoga valsts) iestādes apstiprinātas ventilācijas procedūras. Tādas procedūras pamatojas uz (IMO) izstrādātiem standartiem. Ūdens, ko pēc tam iepilda tilpnē, ir uzskatāms par tīru, un uz to neattiecas šā noteikuma 1), 2), 3) vai 4) punkts.
6. Ir aizliegts jūrā izplūdināt vielas, kas nav kategorizētas, provizoriski novērtētas vai ir atzītas kā piederīgas pie tādām, kuras minētas šā pielikuma 4. noteikuma 1) punktā, vai balasta ūdeni, tilpņu mazgāšanas ūdeni, vai citas nogulsnes vai tādu vielu maisījumus, kas tās satur.

A, B un C kategorijas vielas īpašās jomās (kā definēts *Marpol 73/78* II pielikuma 1. noteikumā, arī attiecībā uz Baltijas jūru).

Saskaņā ar šā pielikuma 6. noteikumu [...].

7. Ir aizliegts izplūdināt jūrā šā pielikuma 3. noteikuma 1) punkta a) apakšpunktā definētās A kategorijas vielas vai vielas, kas pagaidām par tādām atzītas, vai balasta ūdeni, tilpņu mazgāšanas ūdeni vai citas nogulsnes vai maisījumus, kas satur tādas vielas. Ja jāmazgā tilpnes, kur atradušās tādas vielas vai maisījumi, tad mazgājot radušās nogulsnes ievada uzkrāšanas iekārtā, ko saskaņā ar šā pielikuma 7. noteikumu nodrošina valstis, kas robežojas ar īpašo teritoriju, līdz vielas koncentrācija netīrajos ūdeņos, ko ievada iekārtā, ir 0,05 % svara vai mazāk, tikmēr, kamēr tilpne ir tukša, izņemot dzelteni vai balto fosforu, kam nogulšņu koncentrācija ir 0,005 % svara. Ūdeni, ko vēlāk iepilda tilpnē, var izplūdināt jūrā, ja ievēroti visi šie nosacījumi:

a) kuģis brauc vismaz ar 7 mezglu ātrumu, ja kuģis ir pašgājējs, vai vismaz ar 4 mezglu ātrumu, ja kuģis nav pašgājējs;

b) izplūdināšana notiek zem ūdens līnijas, ņemot vērā to, vai tuvumā nav jūras ūdens ņemšanas vietas; un

c) izplūdināšana notiek vismaz 12 jūras jūdžu attālumā no tuvākās sauszemes, un vietā, kur ūdens ir vismaz 25 metru dziļš.

8. Ir aizliegts izplūdināt jūrā šā pielikuma 3. noteikuma 1) punkta b) apakšpunktā definētās B kategorijas vielas, vai vielas, kas pagaidām par tādām atzītas, vai balasta ūdeni, tilpņu mazgāšanas ūdeni, vai citas nogulsnes vai maisījumus, kas satur šādas vielas, izņemot gadījumus, ja ievēroti visi šie nosacījumi:

a) tilpnes ir iepriekš mazgātas saskaņā ar (karoga valsts) iestādes apstiprinātām procedūrām, kas pamatojas uz (IMO) izstrādātiem standartiem, un attiecīgās tilpņu mazgāšanas izplūdinātas uzkrāšanas iekārtā;

b) kuģis brauc vismaz ar 7 mezglu ātrumu, ja kuģis ir pašgājējs, vai vismaz ar 4 mezglu ātrumu, ja kuģis nav pašgājējs;

c) izplūdināšanas un mazgāšanas procedūras un dokumentāciju apstiprina (karoga valsts) iestāde. Tādas procedūras un dokumentācija pamatojas uz (IMO) izstrādātiem standartiem, un nodrošina to, lai netīro ūdeņu izplūdināšanas koncentrācija un ātrums būtu tāds, ka vielas koncentrācija kuģa ķīļūdenī nepārsniedz 1 daļu uz miljonu;

d) izplūdināšana notiek zem ūdens līnijas, ņemot vērā to, vai tuvumā nav jūras ūdens ņemšanas vietas; un

e) izplūdināšana notiek vismaz 12 jūras jūdžu attālumā no tuvākās sauszemes, un vietā, kur ūdens ir vismaz 25 metru dziļš.

9. Izplūdināt jūrā ir aizliegts šā pielikuma 3. noteikuma 1) punkta c) apakšpunktā definētās C kategorijas vielas vai vielas, kas pagaidām atzītas par tādām, vai arī balasta ūdeni, tilpņu samazgu ūdeni vai citas nogulsnes vai tādu vielu maisījumus, kas tās satur, izņemot gadījumus, ja ievēroti visi šie nosacījumi:

a) kuģis brauc vismaz ar 7 mezglu ātrumu, ja kuģis ir pašgājējs, vai vismaz ar 4 mezglu ātrumu, ja kuģis nav pašgājējs;

b) izplūdināšanas procedūras un dokumentāciju apstiprina (karoga valsts) iestāde. Tādas procedūras un dokumentācija pamatojas uz (IMO) izstrādātiem standartiem, un nodrošina to, lai netīro ūdeņu izplūdināšanas koncentrācija un ātrums būtu tāds, ka vielas koncentrācija kuģa ķīļūdenī nepārsniedz 1 daļu uz miljonu;

c) maksimāli pieļaujamais no katras tilpnes un ar to saistītās cauruļsistēmas izplūdināmās kravas daudzums nepārsniedz maksimālo daudzumu, kas pieļauts saskaņā ar šā punkta b) apakšpunktā minētajām procedūrām, kurš nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt 1 m³ jeb 1/3000 no tilpnes ietilpības kubikmetros;

- d) izplūdināšana notiek zem ūdens līnijas, ņemot vērā to, vai tuvumā nav jūras ūdens ņemšanas vietas; un
 - e) izplūdināšana notiek vismaz 12 jūras jūdžu attālumā no tuvākās sauszemes, un vietā, kur ūdens ir vismaz 25 metru dziļš.
10. Lai no tilpnes iztīrītu kravas nogulsnes, var izmantot (karoga valsts) iestādes apstiprinātas ventilācijas procedūras. Tādas procedūras pamatojas uz (IMO) izstrādātiem standartiem. Ūdeni, kas pēc tam ievadīts tilpnē, uzskata par tīru, un uz to neattiecas šā noteikuma 7), 8), vai 9) punkts.
11. Ir aizliegts jūrā izplūdināt vielas, kas nav kategorizētas, provizoriski novērtētas vai ir atzītas kā piederīgas pie tādām, kuras minētas šā pielikuma 4. noteikuma 1) punktā, vai balasta ūdeni, tilpņu samazgu ūdeni, vai citas nogulsnes vai tādu vielu maisījumus, kas tās satur.
12. Nekas šajā noteikumā neliedz kuģi paturēt B vai C kategorijas kravu nogulsnes, un tās izplūdināt jūrā ārpus īpašās teritorijas attiecīgi saskaņā ar šā noteikuma 2) vai 3) punktu.
6. noteikums: Izņēmumi
- Šā pielikuma 5. noteikums neattiecas uz to, ja:
- a) indīgus šķidrumus vai to maisījumus izplūdinā jūrā kuģa drošības dēļ vai arī, lai jūrā glābtu kādam dzīvību; vai
 - b) indīgus šķidrumus vai to maisījuma izplūdinā jūrā kuģa vai tā iekārtu bojājuma dēļ:
 - i) ja pēc tam, kad radies bojājums vai pamanīta noplūde, veikti visi loģiskie piesardzības pasākumi, lai novērstu vai mazinātu noplūdi; un
 - ii) izņemot gadījumus, ja īpašnieks vai kapteinis veicis darbības vai nu, lai radītu kaitējumu, vai arī rīkojies nolaidīgi, apzinoties to, ka, visticamāk, kaitējums notiks; vai
 - c) jūrā izplūdinā (karoga valsts) iestādes apstiprinātu indīgus šķidrumus vai to maisījumus, ja to veic, lai apkarotu īpašus piesārņojuma gadījumus nolūkā mazināt piesārņojuma radītos kaitējumus. Izplūdināšanai piekrt tā valdība, kuras jurisdikcijā paredzēts veikt izplūdināšanu.